

KOMUNIKAT PRASOWY nr 82/26

Luksemburg, 4 czerwca 2026 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-41/25 | Orsay

Rzecznik generalny Rimvydas Norkus: państwo członkowskie nie może powoływać się na immunitet jurysdykcyjny, aby uniemożliwić wykonywanie jurysdykcji przez sądy państwa, w którym wszczęto postępowanie upadłościowe

Rozporządzenie w sprawie postępowania upadłościowego zawiera dorozumiane zrzeczenie się tego immunitetu

Syndyk masy upadłościowej odpowiedzialny na mocy orzeczenia sądowego za postępowanie upadłościowe niemieckiej spółki Orsay GmbH domaga się przed sądem niemieckim częściowego zwrotu kwot, które ta spółka zapłaciła polskiemu Skarbowi Państwa z tytułu podatku od wartości dodanej (VAT). Płatności te, dokonane po złożeniu wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego, uszczupliły masę upadłości, a zatem powinny zostać ponownie do niej włączone.

Sądy niemieckie pierwszej i drugiej instancji przyjęły, że polskiemu Skarbowi Państwa przysługuje immunitet jurysdykcyjny¹, wobec czego oddaliły powództwo syndyka masy upadłościowej jako niedopuszczalne.

Niemiecki federalny trybunał sprawiedliwości, do którego wpłynęła skarga rewizyjna, zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy rozporządzenie Unii w sprawie postępowania upadłościowego² zawiera dorozumiane zrzeczenie się przez państwa członkowskie ich immunitetu jurysdykcyjnego w przypadku powództwa takiego jak wszczęte przez syndyka masy upadłościowej spółki Orsay (powództwo o stwierdzenie bezskuteczności czynności prawnej).

Według rzecznika generalnego Rimvydasa Norkusa, **odpowiedź na to pytanie powinna być twierdząca.**

W pierwszej kolejności **potwierdził on, że rozporządzenie w sprawie postępowania upadłościowego znajduje zastosowanie do rozpatrywanego powództwa.** Okoliczność, że jest ono skierowane przeciwko organowi podatkowemu państwa członkowskiego (innego niż państwo wszczęcia postępowania upadłościowego) celem odzyskania płatności z tytułu VAT nie zmienia niczego w tym zakresie. Przeciwna wykładnia w sposób nieuzasadniony zawęzałaby zakres tego rozporządzenia i byłaby sprzeczna z jego celami.

W drugiej kolejności R. Norkus stwierdził, że **prawo Unii, w tym akty prawa wtórnego takie jak rozporządzenie mogą zawierać – w pewnych przypadkach – zrzeczenie się immunitetu jurysdykcyjnego, nawet w sposób dorozumiany, czyli wynikający z jego brzmienia lub logiki.** Przypomniął, że państwa członkowskie, które stworzyły porządek prawny Unii, zaakceptowały w ten sposób ograniczenie swoich suwerennych praw na rzecz tego porządku prawnego w coraz szerszym zakresie. Jednak ograniczenie to, wynikające z woli państw członkowskich, jest prawnie unormowane w traktatach i wpisuje się w ramy procedury gwarantującej im prawo współdecydowania.

W trzeciej kolejności, takie „przeorganizowanie” immunitetu jurysdykcyjnego jest uzasadnione w świetle rozpatrywanego rozporządzenia. **Umożliwienie państwu członkowskiemu powoływania się na ten immunitet celem sprzeciwienia się wykonywaniu jurysdykcji przewidzianej w tym rozporządzeniu mogłoby w szczególności prowadzić do nierównego traktowania wierzycieli i podważać skuteczność postępowań upadłościowych.** Mogłoby to również pozbawić syndyka masy upadłościowej prawa do skutecznego środka prawnego, stwarzając w ten sposób sytuację braku prawa dostępu do sądu po stronie syndyka.

Wreszcie **dorozumiane zrzeczenie się immunitetu jurysdykcyjnego jest zgodne z traktatami**. Po pierwsze, przy przystąpieniu do Unii Europejskiej państwa członkowskie zaakceptowały (co do zasady bez zastrzeżeń), że niektóre spory transgraniczne będą rozpatrywane przez sądy innych państw członkowskich. Po drugie, zezwolenie na powoływanie się na immunitet jurysdykcyjny skutkowałoby **naruszeniem zasad równości i lojalnej współpracy między państwami członkowskimi**, pozwalając im na nadanie pierwszeństwa interesom krajowym przed prawem Unii i przed ich wspólnymi interesami.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu jej przedstawienia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ Chodzi o zasadę międzynarodowego prawa zwyczajowego, zgodnie z którą państwo nie może być pozywane przed sądy innego państwa bez swojej zgody. Immunitet jurysdykcyjny jest generalnie uznawany w sytuacji, gdy spór dotyczy działań władzy publicznej.

² [Rozporządzenie \(UE\) 2015/848](#) Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie postępowania upadłościowego.